

Дрво

ЈОВАН
ЂИРИЛОВ

Ових дана је Ниш арт фондација у Музеју Поште Србије приказала изложбу намештаја младих дизајнера Србије. У Улици мајке Јевросиме 13 изложен је намештај који је Фабрика намештаја Врање израдила по нацртима награђених дизајнера. Жири, чији сам и ја један од чланова, наградио је онај дизајн намештаја који је са једне стране маштовит, а са друге стране практичан и - измислићу придев - производив. По замисли предузимљивог маштара Радована - Лалета Ђурића, председника Ниш арт фондације, овакви младалачки импулси треба да подстакну обнову дрвне индустрије у земљи, као што је наша Србија, која располаже огромним ресурсима дрвене грађе из шума, коју недовољно користи за готове производе.

Игром случаја, у ЦЗКД режирам драматизовани путопис „Излет у Русију“ Мирослава Крлеже, који је запазио исти апсурд у тек створеној совјетској држави, где млади и напредни хрватски писац, без длаке на језику, и духовито до цинизма, како то само он уме, током посете СССР-у отвара Русима очи што допуштају да немачки капиталисти експлоатишу њихове непрегледне шуме уместо да сами производе финалне продукте.

Док је у већини словенских језика од индоевропске основе *derg-* (истог значења) настала реч како за материјал тако и за засађено дрво од кога се добија грађа, у другим европским језицима се прави разлика. Тако у енглеском имамо *tree* (са поменутом индоевропском осномом) а грађа је *wood* (а значи и шума); у немачком имамо *Baum* и *Holz*, у француском *arbre* и *bois* (као у енглеском, значи и шума), као што у италијанском постоји *albero* и *legno* (са сличним речима у шпанском и португалском), а у сва три језика разлика је постојала и у латинском узору, где у висине расте *arbor*, а грађа је *lignum*.

Још је битно скренути пажњу да је индоевропска основа *derg-* сродна са глаголом драти, дерати, здерати. Дакле, дрво је нешто са кога се нешто здере, у овом случају његова кора да би се добила *derga* - на средњолитванском смола.

После суве лингвистике, ево мало поезије из Дучићеве песмарице, који је овако певао о букви: „Стоји над сунцем које дажди /Тврђава усред поља нага. /А гром једанпут кад је зажди, /Нестаће као бог, без трага.“

